

NTO

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING

KOMMUNEPROPOSISJONEN 2021: OPPGAVEDELING PÅ KULTUROMRÅDET

UTTAELSE

Til: Stortingets kommunal- og forvaltningskomité
Kopi: Stortingets familie- og kulturkomité
Kulturdepartementet

Dato: 15.05. 2020

Vedlagt følger uttalelse fra Norsk teater- og orkesterforening (NTO) om Kommuneproposisjonen 2021. Uttalelsen er konsentrert om kap. 10.8.1 *Oppgavedeling på kulturområdet* og 10.8.2 *Gjennomgang av kulturloven*.

NTO representerer en landsdekkende infrastruktur av profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjoner. Våre 51 medlemmer omfatter alle landets større offentlig støttede institusjoner innenfor områdene teater, dans, opera og musikk (jf. vedlagt medlemsliste).

Vennlig hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

Hans Antonsen
styreleder

Morten Gjeltten
direktør

KAP. 10.8.1 OPPGAVEDELING PÅ KULTUROMRÅDET

Det er svært gledelig at regjeringen ikke går videre med forslagene om å overføre et større ansvar til fylkeskommunene på kulturområdet, verken gjennom endringer i finansieringsandelene eller overføring av enkelttilskudd til musikk- og scenekunstinstitusjoner.

Kulturdepartementets begrunnelse er saklig og kunnskapsbasert, og vi er svært fornøyd med at departementet har lyttet til bransjefellesskapet. Vi setter stor pris på at vi har fått gehør for en prinsipiell og konsistent argumentasjon forankret i Grunnloven § 100 og statens forpliktelse til å sikre nettverket av selvstendige musikk- og scenekunstinstitusjoner som en betydelig del av yttingsfrihetens infrastruktur.

Dagens velfungerende finansieringssystem samsvarer godt med intensjonen i dette infrastrukturkravet. Samtidig er maktspredning sikret ved at det politiske ansvaret er delt mellom tre forvaltningsnivå, og kunstfaglige beslutninger er desentralisert til selvstendige institusjoner med kunstneriske ledere på åremål.

Slik det påpekes i kommuneproposisjonen har den statlige kulturpolitikken gjennom flere tiår bidratt til å bygge opp den nasjonale infrastrukturen på kulturområdet i samarbeid med lokale og regionale myndigheter.

Statlig hovedansvar for den offentlige finansieringen av musikk- og scenekunstinstitusjonene sikrer en helhetlig nasjonal kulturpolitikk og målet om et likeverdig tilbud i hele landet. Direkte statlige investeringer i en slik nasjonal infrastruktur legger også til rette for lokal produksjon og kontinuitet i arbeidsmulighetene for kunstnere og utvikling av kunstnerskap både i og utenfor de største byene.

Samtidig har fylkeskommunene og kommunene frihet til å prioritere kunstinstitusjonene og styrke sin kulturpolitiske innsats innenfor rammestyring som prinsipp.

Enhver endring i finansieringsmodeller må ha som mål å danne enda sterkere strukturer rundt de frie kunstinstitusjonene også med tanke på skiftende politiske klima. For mange av institusjonene ville redusert statlig finansieringsansvar snarere bidratt til en maktkonsentrasjon av eierskap, finansiering og styreoppnevning til fylkeskommunen enn til et sterkere sikkerhetsnett av flere parter.

De kulturpolitiske begrunnelsene for å overføre mer ansvar til fylkeskommunene har derfor vært utydelige.

FAST FORDELINGSNØKKELE

Ordningen med statlig majoritetstilskudd og fast fordelingsnøkkel sikrer langtidsplanleggende institusjoner forutsigbare rammevilkår. Vi vil derfor understreke at en slik ordning med fast fordelingsnøkkel knyttet til Stortingets budsjettvedtak må opprettholdes.

Det er viktig at staten tar sitt ansvar for at fylkeskommuner og kommuner sikres økonomiske vilkår for å opprettholde sin andel av den offentlige finansieringen i samsvar med en avtale om 70/30-fordeling.

Samtidig må det finnes mekanismer som sikrer at fylkeskommuner og kommuner tar sin del av ansvaret. Dette er nødvendig for at delt finansiering skal fungere som en forutsigbar ordning.

At det regionale tilskuddet er en forutsetning for statens andel, gir engasjerte lokalpolitikere et avgjørende viktig argument for å prioritere musikk- og scenekunstinstitusjonene i en krevende konkurranse med andre viktige og til dels lovpålagte oppgaver innenfor trange økonomiske rammer: Når regionen følger opp med sin andel av bevilgningen fører det med seg en vesentlig statlig investering i regionen.

Dette er en investering i kunsten, men med betydelige ringvirkninger i form av arbeidsplasser, skatteinntekter, kjøp av varer og tjenester og andre økonomiske gevinster som statstilskuddet utløser.

En avvikling av fast fordelingsnøkkel gir ingen annen frihet til fylkeskommuner og kommuner enn til å kutte i tilskuddet til institusjonene for å omprioritere midlene til andre formål.

DIALOG

Vi er glade for at Kulturdepartementet vil legge til rette for årlig dialog mellom forvaltningsnivåene. Vi legger til grunn at denne dialogen finner sted på både politisk og administrativt nivå, og at den også involverer institusjonene.

En forbedret dialog om institusjonenes rammevilkår og bevilgningsnivå kan ikke erstatte ordningen med en forpliktende fordelingsnøkkel, men det kan bidra til et styrket engasjement på alle forvaltningsnivåene og en samordnet tilskuddsforvaltning.

Ikke minst er en slik samordning viktig for å sikre at institusjonene ikke utsettes for gjensidig motstridende styringssignaler eller at det legges instrumentelle føringer for tilskuddet.

Det må legges til grunn for tilskuddsforvaltningen på alle nivåene at dette er frie kunstinstitusjoner for dannelse og refleksjon med en samfunnsbetydning langt utover individuelle besøk og geografisk nedslagsfelt. Disse institusjonene er ikke oppgaver som myndighetene skal styre eller bruke i regional utvikling eller for å oppnå andre eksterne mål.

I tråd med infrastrukturkravet må kvalitet og ytringsmangfold være de overordnede målene for det offentlige tilskuddet.

Det kan også være behov for at det i samråd med institusjonene utvikles felles kriterier for hva som er en god styringsdialog basert på prinsippet om en armlengde avstand – i både eierstyring, tilskuddsforvaltning og styreoppnevning.

UNNGÅ UNØDIG ADMINISTRASJON

Ordningen med rammetilskudd, fast fordelingsnøkkel og forenklet mål- og resultatstyring legger godt til rette for institusjonenes kunstneriske handlingsrom og kjernevirksomhet.

Det er viktig at forbedret dialog forvaltningsnivåene imellom og mellom myndighetene og institusjonene er med på å styrke dette handlingsrommet. Dialogprosesser, søknadsarbeid og rapportering må ikke legge en administrativ byrde på allerede underadministrerte institusjoner som går på bekostning av kjernevirksomheten.

KAP. 10.8.2 GJENNOMGANG AV KULTURLOVEN

Vi registrerer at Kulturdepartementet tar sikte på å sende et høringsnotat med utkast til revidert kulturlov på høring i løpet av 2020.

NTO ser frem til en revidert kulturlov som kan sikre rammeverket for en ansvarsdeling og et finansieringssystem som er i samsvar med infrastrukturkravet i Grunnloven § 100, og som lovfester armlengdesprinsippet som styringsdoktrine på alle forvaltningsnivåene.

NTOS MEDLEMMER

Scenekunstvirksomheter

[Bergen Nasjonale Opera](#)
[BIT Teatergarasjen](#)
[Black Box teater](#)
[Brageteatret](#)
[Bærum kulturhus](#)
[Carte Blanche](#)
[Dansens Hus](#)
[DansiT – Dansekunst i Trondheim og Midt-Norge](#)
[Den Nationale Scene](#)
[Det Norske Teatret](#)
[Det samiske nasjonalteatret Beaivvás](#)
[Det Vestnorske Teateret](#)
[Dramatikkens hus](#)
[Haugesund Teater](#)
[Hålogaland Teater](#)
[Kloden](#)
[Nationaltheatret](#)
[Nordland Teater](#)
[Norsk scenekunstbruk](#)
[Opera Østfold](#)
[Oslo Nye Teater](#)
[Peer Gynt](#)
[Riksteatret](#)
[Rogaland Teater](#)
[Rosendal Internasjonale Teater](#)
[Skuespiller- og danseralliansen](#)
[Teater Ibsen](#)
[Teater Innlandet](#)
[Teater Manu](#)
[Teater Vestland](#)
[Teatret Vårt](#)
[Trøndelag Teater](#)
[Turnéteatret i Trøndelag](#)
[Unge Viken Teater](#)
[Vega Scene](#)
[Østfold Internasjonale Teater](#)
[Årjelhsaemien Teatere](#)

Musikkvirksomheter

[Barokkanerne – Norwegian Baroque Ensemble](#)
[BIT20 Ensemble](#)
[Det Norske Blåseensemble](#)
[Det Norske Kammerorkester](#)
[Det Norske Solistkor](#)
[Edvard Grieg Kor](#)
[Musikkselskapet Harmonien](#)
[Oslo Quartet Series](#)
[Riksscenen](#)
[Stavanger Symfoniorkester](#)

Musikk og scenekunst

[Arktisk Filharmoni](#)
[Den Norske Opera & Ballett](#)
[Kilden teater og konserthus](#)
[Trondheim Symfoniorkester & Opera](#)